

Міжнародний гуманітарний університет
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Інститут світової економіки та політики
Академії громадських наук
Китайської Народної Республіки
Технічний освітній інститут Західної Македонії
(Республіка Греція)
Вища школа економіки, м. Вроцлав
Білоруський державний університет
Комратський державний університет (Молдова)
Західно-Казахстанський аграрно-технічний університет
ім. Жангир хана (Казахстан)

**«ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: СПІВВІДНОШЕННЯ
МІЖНАРОДНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ»**

МАТЕРІАЛИ
VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

9 квітня 2020 р.

м. Одеса

УДК 339.9+339.5(063)
Г54

Організаційний комітет:

Голова організаційного комітету:

Громовенко К.В. – кандидат юридичних наук, доцент, ректор Міжнародного гуманітарного університету.

Члени організаційного комітету:

Тицька Я.О. – кандидат юридичних наук, доцент, директор Інституту права, економіки та міжнародних відносин МГУ.

Деркач Т.В. – доктор економічних наук, завідувач кафедри менеджменту МГУ, головний редактор Наукового Вісника Міжнародного гуманітарного університету «Економіка та менеджмент».

Коваленко М.П. – доктор фізико-математичних наук, професор, Заслужений діяч науки та техніки України.

Якубовський С.О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, ОНУ ім. І.І. Мечникова.

Евангелос Сискос – доктор економічних наук, професор, проректор Технічного освітнього інституту Західної Македонії (ТОІ ЗМ), Козані (Греція).

Пармакли Д. М. – доктор економічних наук, професор кафедри економіки Комратського державного університету (Молдова).

Казамбаева А.М. – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки та бізнесу Західно-Казахстанського аграрно-технічного університету ім. Жангир хана, м. Уральск.

Вежбеньєц В. – Державна Вища школа економіки, м. Вроцлав.

Данільченко О.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, проректор з навчальної роботи Білоруського державного університету.

Чирков Ю.П. – начальник Управління з зовнішньоекономічної, виставкової діяльності та роботи з членами палати, Одеська регіональна торгово-промислова палата.

Глобалізація: співвідношення міжнародних та національних економічних інтересів: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 9 квітня 2020 р.) / за ред. Деркач Т.В., – Одеса : МГУ, 2020. – 200 с.

ISBN 978-966-992-072-0

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом обговорення учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Глобалізація: співвідношення міжнародних та національних економічних інтересів», що відбулася у місті Одеса 9 квітня 2020 року у Міжнародному гуманітарному університеті.

Збірник матеріалів конференції призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться економічною наукою, а також для широкого кола читачів.

УДК 339.9+339.5(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ГРАФИКОВ В ЭКОНОМИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ Пармакли Д.М.	8
ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ Радіонова А.С.	12

НАПРЯМ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА РЕАЛІЇ

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ Адылбекова Н.О.	16
СУЧАСНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЗВИЧКИ КОРИСТУВАННЯ ЦИФРОВИМ МЕДІАПРОДУКТОМ В УМОВАХ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ Бех А.А.	20
ПЕРСПЕКТИВЫ УЧАСТИЯ КЫРГЫЗСТАНА И АЗЕРБАЙДЖАНА В СОВЕТЕ СОТРУДНИЧЕСТВА ТЮРКОЯЗЫЧНЫХ ГОСУДАРСТВ: СООТНОШЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ И НАЦИОНАЛЬНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ИНТЕРЕСОВ Буранов А.Б.	24
ДОХОДНОСТЬ ЦЕННЫХ БУМАГ ГРЕЦИИ В УСЛОВИЯХ ДОЛГОВОГО КРИЗИСА Григорян Р.А., Якубовский С.А.	29
ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ АГЕНТІВ Кібік О.М., Хаймінова Ю.В.	33
КИТАЙ ЯК МОДЕЛЬ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕМУЛЯЦІЇ Коваленко М.П., Федоров В.А.	36
ІНТЕГРАЦІЯ ЗА МОДЕЛЛЮ «ВИШЕГРАДСЬКА ЧЕТВІРКА + УКРАЇНА» ЯК ШЛЯХ ПРИСКОРЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ Куриляк В.Є., Савельєв Є.В.	40

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ІСЛАМСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ У НАФТОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ Луцишин З.О., Мазур М.І., Катрич О.Д.	43
ВІДРОДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ ЯК ТРЕНД РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН Сохацька О.М.	47
ПОВЕРНЕННЯ АРГУМЕНТУ ВІЙСЬКОВОЇ СИЛИ У МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ «ЕРОЗІЇ» ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВИ Сохацький О.Ю.	49

НАПРЯМ 3. УКРАЇНА В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ПІДСУМКИ ТА ПОЗИТИВНІ ЕФЕКТИ Баранець Я.В.	52
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ФАКТОРИ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ, БУДІВНИЦТВІ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПЛАТНИХ АВТОДОРИГ В УКРАЇНІ Горбаньова В.О., Горбаньов І.М.	55
АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ Деркач Т.В.	59
ЗЕМЛЯ ЯК ПРИРОДНИЙ ФАКТОР ВИРОБНИЦТВА Жилін О.В.	63
СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ Квасниця О.В.	65
ПРОБЛЕМИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ГАЛУЗЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Коренюк П.І.	68
РОЗВИТОК ДІЯЛЬНОСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ ТА ФАНДРЕЙЗИНГУ В УКРАЇНІ Мартинюк О.А.	71
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЗРУШЕНЬ Рассадникова С.І.	74
СИСТЕМНІ УЯВЛЕННЯ ПРО ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК РЕГІОНУ Свічко С.О.	78

РОЗВИТОК ДІЯЛЬНОСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ ТА ФАНДРЕЙЗИНГУ В УКРАЇНІ

Мартинюк О.А.

*доктор економічних наук,
професор кафедри менеджменту
Міжнародного гуманітарного університету*

Економічні, соціальні, політичні та культурні перетворення останніх десятиліть сформували передумови для появи в нашій країні інститутів благодійності, характерних для суспільств, які пройшли шлях модернізації. Чимале число фактів свідчить про розгортання процесів їх становлення, при тому що протікають вони не дуже гладко, не гармонійно.

Поняття «благодійності» увійшло у суспільну свідомість як гуманістичний поклик людини йти на допомогу нужденним, незалежно від релігійної, національної, расової, соціальної приналежності чи політичних або світоглядних переконань. Новітні дослідження засвідчили, що моральні принципи благодійності не суперечать релігійним канонам жодної з трьох світових релігій [2; 3; 5].

Американські приватні фонди можна з певною долею умовності класифікувати за джерелами фінансування та напрямками діяльності, розділимо їх на п'ять основних груп, а саме:

– незалежні фонди – це благодійні організації, в основу яких покладено фінансовий ендавмент, засновниками є окремі приватні особи (наприклад, Charles Stewart Mott Foundation) чи сім'ї (напр., Bill & Melinda Gates Foundation);

– фонди, що фінансуються компаніями. За своєю «природою» вони є практично подібними до незалежних благодійних організацій, але на відміну від них створені компаніями, а не приватними особами;

– операційні фонди – це організації, які керують проектами, що фінансуються третьою стороною, але в окремих випадках вони можуть також фінансувати певні проекти власним коштом;

– фонди громад – це фактично інструменти мобілізації фінансових та інших ресурсів із різних джерел для вирішення місцевих потреб;

– громадські фонди – це організації, що збирають у громадськості кошти для фінансування власних грантових програм. Більшість фондів громад є також громадськими фондами.

Переважає більшість американських благодійних організацій – це порівняно невеликі установи, що зосереджуються на вирішенні переважно місцевих проблем. У США існує ряд організацій, що збирають інформацію про показники роботи благодійних організацій. Зокрема, Foundation Center веде базу даних, що містить інформацію про переважну більшість грантів, що надаються приватними фундаціями

США [6]. Інформація збирається з публічної звітності та інформації про гранти, яку деякі фундації надають безпосередньо Foundation Center. Наприклад, станом на кінець серпня 2018 року в базі даних є інформація про 2,3 млн грантів, наданих у 2015 році 74161 донорами 333627 отримувачам на суму 76,1 млрд дол. США. Із них 4572 донори надали гранти 39875 отримувачам на суму 16,8 млрд дол. США на роботу поза межами США [6]. Варто зазначити, що значна частина грантів на підтримку інших країн надається американським організаціям – 6,7 млрд дол. США з 16,8 млрд дол. США. Основними напрямками підтримки були охорона здоров'я та освіта [7].

В цілому благодійні фундації США приділяли порівняно небагато уваги Україні. Станом на початок серпня 2018 року у базі даних Foundation Center містилась інформація про 1521 грант на загальну суму в 103,5 млн дол. США або 0,1% від загальної суми зовнішніх грантів приватних фундацій США.

Для того, щоб оцінити обсяги коштів, які безпосередньо отримала Україна, ми, по-перше, вилучили зі списку ті гранти, для яких географія роботи була визначена неправильно. По-друге, ми оцінили частку України в грантах, що реалізовувались у кількох країнах одночасно. За нашими підрахунками, Україна у 2011-2018 роках отримала від благодійних фондів США приблизно 72,8 млн дол. США [7].

У межах цієї статті ми аналізуватимемо підтримку, надану Україні американськими фундаціями, починаючи з 2011 року. Найбільшими приватними американськими донорами України в цей період були Національний фонд підтримки демократії (National Endowment for Democracy), Фундація на підтримку відкритого суспільства (Foundation to Promote Open Society), Фундація Мотта (Charles Stewart Mott Foundation), Фундація Соса-Кола (Coca-Cola Foundation).

Таблиця 1

Основні донори України відповідно до бази даних Foundation Center у 2011-2018 роках

Назва благодійної організації	Сума, млн дол. США
Національний фонд підтримки демократії	25,0
Фундація на підтримку відкритого суспільства	11,1
Фундація Мотта	8,0
Фундація Соса-Кола	4,1
Nationale Postcode Loterij (Нідерланди)	3,0
Траст Сігрід Раусінг (Британія)	1,1
Український жіночий фонд (Україна)	1,1
Інші	17,6

Джерело: складено авторами на основі [4; 5; 8]

Обсяги щорічної підтримки України з боку благодійних фондів США коливалися від 9 до 14 млн дол. США. пік надходжень припав на 2014 рік. Щороку видавалося кілька сотень грантів обсягом від 10 до кількох мільйонів дол. США. Найбільшим грантом був грант нідерландської лотереї Nationale Postcode Loterij UNICEF на суму 3 млн дол. США на підтримку бездомних підлітків в Україні та Молдові [9].

В Україні також працює ряд «спеціалізованих» донорів, що надають фінансування організаціям у порівняно вузькій сфері, а також донори, що підтримують лише окремі проекти. Наприклад, Tides Foundation профінансувала ряд проектів із лікування СНІДу, інклюзивної освіти та захисту прав осіб з інвалідністю. Фундація Елтона Джона проти СНІДу підтримала роботу з попередження СНІДу серед вразливих верств населення в рамках кількох проектів. Omidyar Network Fund підтримував створення платформи «New citizen» та роботу Громадського телебачення. Mama Cash підтримав кілька організацій ЛГБТ та організації із захисту прав жінок.

Disability rights fund підтримував проекти для осіб з інвалідністю, такі як інклюзивна освіта, прийняття регіональних стратегій, доступ до правосуддя, доступність транспортної системи та інші. Global fund for Children підтримував реабілітацію та психологічну підтримку дітей з інвалідністю, ранні інтервенції для дітей та адаптацію випускників дитячих будинків. Загальний обсяг фінансування від згаданих вище донорів становив 4,3 млн дол. США [4; 5; 7].

Значні кошти були залучені від фондів США на підтримку релігійних громад в Україні, підтримку релігійної освіти в Україні, підтримку гуманітарних ініціатив, зокрема для єврейської громади України. Найуспішніше залучали фінансування від американських приватних донорів єврейська спільнота Тіква (3 млн дол. США) та Український католицький університет (2,3 млн дол. США), що спільно залучили майже дві сотні грантів із 2011 року.

В останні роки в Україні інтенсифікується процес інституціоналізації благодійності: збільшується кількість спеціалізованих фондів, виникають громадські організації, завдання яких – координація зусиль різних учасників благодійної діяльності. З метою вдосконалення благодійної діяльності в Україні необхідно зробити ще багато кроків у сфері гармонізації чинного законодавства, розвитку державних та приватних механізмів соціально-економічної політики, податкового законодавства, соціальної та духовної підтримки нужденних верств населення, яких з кожним роком в країні стає все більше. І благодійність не повинна стати головним механізмом підтримки життєвого рівня населення, вона повинна стати допоміжним механізмом розвитку соціокультурного потенціалу населення, профілактично-оздоровчих комплексів, та науково-освітнього рівня.

Література:

1. Закон України (2012). Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. № 5073-VI [Відомості Верховної Ради України]. – 2013. – № 25. – С. 1350. Ст. 252.
2. Говоренкова Т.М. Благотворительность и общественное призрение, или что было в России до советского «социального обеспечения». Краснодар: Издательство КубГУ, 2004. 132 с.
3. Опілат Д. Благодійність як чинник розвитку суспільства: взаємодія соціуму та держави. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2015. № 60. С. 160-166.
4. Приватні фонди (2010-2017). URL: <http://www.u-.org.ua/privatni-fondi.htm>. Dakowska, Dorota (2017).
5. Тарасюк Л.О. Головні цифри та факти про благодійність в Україні. 2017. URL: <https://nachasi.com/2017/05/18/charity/>.
6. Foundation Directory Online. Retrieved from: <https://fconline.foundationcenter.org/> та <https://maps.foundationcenter.org/home.php>.
7. IRS Data Book (2017). URL: <https://www.irs.gov/pub/irs-soi/17databk.pdf>.
8. The Social Progress Imperative: Ranking countries by level of social development in 2014. URL: <http://gtmarket.ru/news/2014/04/14/6688>
9. Toepler Stefan. Foundations in Germany and the USA: Comparative Observations, С. 27, в: Gregory R. Witkowski, Arnd Bauerkamper. German Philanthropy in Transatlantic. 2016. Perspective. Springer.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЗРУШЕНЬ

Рассадинова С.І.

*кандидат економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник*

Міжнародного гуманітарного університету

Розвиток сучасної економіки знаходиться під впливом глобальних зрушень, розповсюдження інформаційно-комунікаційних технологій, інформаційного суспільства, впровадження інновацій, появою нових викликів та загрозливих явищ, підвищення суперечливих тенденцій у світовому та макроекономічному середовищі. Для рішення ключових проблем, формування базису стійкого довгострокового розвитку національної економіки необхідним є становлення відповідального та обгрунтованого управління соціально-економічним розвитком країни на основі макроекономічної політики.

Макроекономічна політика розробляє моделі та методи впливу держави на економічні процеси та явища, спрямовані на досягнення стратегічних цілей забезпечення макроекономічної рівноваги,